

[Bresemann.]

rigsministeriet under alle Forhold skulde træffe denne Sondring; thi er først en Kommune blevet udpeget som værende en 2den Klasses Kommune, en Kommune, der økonomisk er daarligt stillet — ja, selv om der ikke er det allermindste i Vejen med den, saa *bliver* den daarligt stillet, naar først hele Landet taler om, at den er det, og der bagved staar en saadan Autoritet som den fungerende Minister.

Men dertil kommer, at det er uhyre vanskeligt at bedømme Kommunernes hele økonomiske Stilling. Tidligere gik man den Vej, at man saa paa Skatteprocenterne: den Kommune, der havde den højeste Skatteprocent, var ogsaa den daarligst stillede, gik man ud fra. Nu er der ikke noget fornuftigt Menneske, der regner med det mere; vi ved alle sammen, at Skatteprocenten er afhængig af Tillægs- og Fra- dragsbestemmelserne, men ikke har det allerfjerneste at gøre med, om Kommunen er vanskeligt funderet eller ikke, ikke det allermindste. Det ved alle Mennesker, og det er man altsaa ogsaa gaaet bort fra; nu er man tilbøjelig til at bedømme Kommunernes økonomiske Stilling efter den Gæld, de har. Ogsaa det er et galt Grundlag, the en Kommunes Gæld er der ingen Grund til at beklage sig over, hvis vel at mærke den har faaet Værdier for de Penge, den har laant; har den spist Pengene op i Driften eller paa anden Maade, ja, bevares vel, saa er der noget galt ved den, men har den faaet Værdier for de Penge, den har laant, er der ingen Grund til at beklage denne Kommune, endnu mindre til at stille den op som en 2den Klasses Kommune.

Jeg maa maaske nævne et Par Tal, der viser, hvorledes Købstadkommunerne er stillet i Henseende til Gæld; den Beregning, jeg har, gælder Tiden for et Par Aar eller halvandet Aar siden, men Forholdene er gunstigere nu end den Gang. Paa det Tidspunkt skyldte de danske Købstadkom- muner 270 Mill. Kr. bort, og de havde i Aktiver Kontanter, Obligationer og Tilgode- havender 85½ Mill. Kr., indtægtgivende Ejendomme 190 Mill. Kr. og ikke-indtægt- givende Ejendomme 98 Mill. Kr. Kom- munerne havde altsaa en Gæld paa 270 Mill. Kr., men Aktiver for i alt 374 Mill. Kr., altsaa en Egenformue paa 100 Mill. Kr. Jeg tror, at hvis Staten, Amter, Landkom- muner, større Finansforetagender o. s. v. alle var stillet paa samme Maade som de danske Købstadkommuner, saa vilde man sige, at de havde redet Stormen godt af under Krigen og efter Krigen. Det tror jeg,

man vil indrømme, og derfor er der ingen Grund til at nære særlige Betæneligheder. Tilbage er der det Spørgsmaal, om det, der er opført som indtægtgivende Ejendomme, nu ogsaa giver nogen Indtægt. Dertil skal jeg sige, at de indtægtgivende Ejendomme gennemsnitlig forrenter de i dem anbragte Beløb med 11¾ pCt., altsaa en ikke ringe Indtægt, og de forrenter med 8 pCt. hele Kommunens Gæld, ogsaa den Gæld, der ikke dækkes af de indtægtgivende Fore- tagender.

Der er noget galt ved vore Kommuner, det skal jeg indrømme, i alt Fald ved nogle af dem, og det er, at de er spændt for stærkt for med Afdrag. Man maa sikkert finde en Vej til at lette disse Afdrag i nogen Grad og derved bringe dem, man kalder de vanskeligt stillede Kommuner, det vil sige dem med de største Afdrag, paa Højde med de øvrige. Kommunerne er altid villige til at afdrage meget paa Gælden, ikke alt, hvad der forlanges, men meget. Jeg vil ogsaa gerne nævne et Par Tal; jeg har Regnska- berne for samtlige Kommuner, men det vil jo føre for vidt at nævne dem alle. Kom- munerne optog i 1921 et amerikansk Laan paa 36 Mill. Kr. efter meget indtrængende Anmodning fra den daværende Indenrigs- minister Sigurd Berg — Kommunerne har optaget adskillige af den Slags Laan, men altid efter Opfordring fra Regeringen, aldrig paa egen Haand, og aldrig har de selv søgt at faa Regeringens Samtykke til saadanne Laan, det er altid Regeringen, der har bedt Kommunerne om at gøre det. Dette Laan af 1921 var et meget stramt Laan i Hen- seende til Renter. Det er nu efter 8 Aars Forløb — det skal konverteres i 1930 — bragt overordentlig langt ned, hovedsagelig paa Kommunernes eget Initiativ. Jeg har Lyst til at nævne et Par Eksempler, der viser, hvordan Forholdet er med samtlige Byer — idet alle Byerne er nøjagtig ens stillede, men at gennemgaa hele Talrækken vil, som sagt, føre for vidt.

Jeg vil først tage en By som Sønderborg, der i 1921 af dette Laan fik 2 Mill. Kr. Den vil, naar der skal konverteres, skyldte 550 000 Kr. og har altsaa, under Forudsæt- ning af, at man her vil bruge den Bonus, der tilkommer Byen, og som er opsparet til Afdrag for den, paa ni Aar have ned- bragt sit Laan nøjagtigt med tre Fjerdedele. Det samme gælder forholdsvis alle andre Kommuner, som har Del i dette Laan. Jeg tror, man vil indrømme, at det er en meget skrap Gældsforringelse, vore Kommuner selv, ganske frivillig, her er gaaet ind paa. Hvis alle Kommuner vil bruge deres op-